УДК 636.39.033

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КІЗ ЗААНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

В.В.НЕЧИПОРЕНКО – пошукувач,
Сумський національний аграрний університет[1]

Виробництво м'яса кіз вирішується, в основному, за рахунок нагулу дорослих тварин, до яких відносять козовалухів, вибракуваних козлів-плідників і маток. У доступній літературі мається мало даних про м'ясну продуктивність кіз і, особливо, про зааненську породу. У роботах М.Медведєва (1), В.Войкова (2), П.Кияткіна (3), С.Мишарєва (4), Л.Лебедя (5) приводяться лише забійні якості окремих порід кіз без обліку морфологічного, сортового і хімічного складу туш. Тому дослідження м'ясної продуктивності кіз зааненської породи та помісей із місцевою грубововняною набувають особливо важливого значення, оскільки в умовах північно-східного регіону України намічається якісне удосконалення масиву місцевих грубововняних кіз. При цьому помісні козлики на початковому періоді схрещування, в основному, не мають племінної цінності, тому реалізація їх на м'ясо дозволить збільшити виробництво козлятини.

Об'єктом досліджень були чистопородні козли зааненської породи та помісі з місцевою грубововняною породою. Досліди були виконані протягом 1999-2002 роках в умовах Конотопського племоб'єднання Сумської області. Були створені три групи піддослідних тварин: перша - місцева грубововняна порода, друга – помісі 1-го покоління (місцева грубововняна х зааненська) і третя – чистопородна зааненська порода. У кожній групі було по 10 голів. Оцінку м'ясної продуктивності проводили за методикою ВНДІМСа. У віці 24 місяці по 3 піддослідні тварини із кожної групи були забиті на Конотопському м'ясокомбінаті. Технологія забою проводилася за інструкціями, прийнятими у м'ясній промисловості. Для хімічного аналізу брали середню пробу від піддослідних тварин. Біометрична обробка отриманих даних методом варіаційної статистики проведена за К.К. Меркур'євою (6), математична обробка даних – на ЕОМ IBM PC/AT-486 DX із використанням програмного забезпечення фірми "Microsoft".

В оцінці м'ясної продуктивності тварин значне місце відводиться їхнім забійним якостям, зумовленим величиною маси, виходом і якістю продукції. Найбільш цінними із продуктів забою тварин є туша, що складається з м'язів, жиру та кісток.

[1] Науковий керівник – професор Котенджи Г.П.

Дослідженнями встановлено, що найбільша передзабійна жива маса характерна для чистопородних тварин зааненської породи (табл.1). Різниця за цим показником склала – у відношенні до помісей – 8,8 кг (P>0,999) і місцевих аналогів – 17,4 кг (P>0,999). Вихід туші по групах піддослідних тварин був 41,6, 44,9 і 48,6% відповідно. Пріоритет за чистопородними тваринами.

Таблиця 1 – Забійні якості козлів різного походження у віці 24-ох місяців, M±m

Показники	Групи тварин		
	1	П	Ш
Перед забійна жива маса, кг	52,7±0,65	61,3±0,61***	70,1±0,72***
Маса туші, кг	21,9±0,35	27,5±0,38**	34,1±0,41***
Вихід туші, %	41,6	44,9	48,6
Маса внутрішнього жиру, кг	2,6±0,11	2,3±0,09	1,8±0,12**
Вихід внутрішнього жиру, %	4,9	3,9	2,6
Забійна маса, кг	24,5±0,43	29,8±0,41***	35,9±0,45***
Забійний вихід, %	46,5±0,45	48,8±0,49*	51,2±0,51**

Значну різницю між аналогами піддослідних груп встановили за рівнем маси внутрішнього жиру. Найбільша кількість його у місцевих грубововняних козлів (4,9%), а найменша – у зааненських аналогів (2,6%). Це можна пояснити їх породною приналежністю.

Найбільша забійна маса у козлів зааненської породи – 35.9 кг, що вище на 11.4 кг (P>0.999) у відношенні до місцевої породи і на 9.7 кг (P>0.999) до помісей першого покоління. Різниця між грубововняними і помісними козлами склала 5.3 кг (P>0.999).

За забійним виходом нами встановлена вірогідна різниця між піддослідними тваринами: перша і друга групи – 2,3% (P>0,95), перша і третя – 4,7% (P>0,99), друга і третя – 2,4% (P>0,95). Результати наших досліджень вказують, що забійний вихід по групах тварин (46,5, 48,7 і 51,2%) відповідає вимогам м'ясопереробної промисловості для кіз.

Таблиця 2 - Морфологічний склад туш козлів різного походження у віці 24-ох місяців, M±m

Групи тварин	Маса туші, кг	Маса м'якоті		Маса кісток		Коефіцієнт м'ясності
		кг	%	кг	%	
1	21,9+0,35	16,8+0,19	76,7	5,2+0,11	23,7	3,23
П	27,5+0,38**	21,2+0,17***	77,1	6,1+0,09**	22,2	3,48
Ш	34,1+0,41***	26,6+0,21***	78,0	7,2+0,12***	21,1	3,69

У характеристиці м'ясності тварин виділяють співвідношення маси м'якоті і кісток, що визначає рівень коефіцієнту м'ясності. Туші зааненських чистопородних тварин відзначаються кращим морфологічним складом (табл. 2). Так, за масою м'якоті вони перевищують місцевих грубововняних аналогів і помісей на 9,8 кг (P>0,999) і 5,4 кг (P>0,999).

Між першою і другою групами також встановлена вірогідна різниця – 4,4 кг (P>0,999). Аналогічні дані отримані і за масою кісток – найвища кількість їх у тварин першої групи – 23,7%, найменша – у третій групі – 21,1%. Тому коефіцієнт м'ясності склав у першій групі – 3,23, другій – 3,48 і третій – 3,69.

Біологічна повноцінність і якість м'яса значною мірою залежить від його хімічного складу. Різниця за цим показником серед трьох груп невірогідна.

Однак, за вмістом жиру пріоритет за тваринами першої групи, а за протеїну – за третьою групою. Співвідношення білок : жир становило – 1,48... 1,84 : 1.

На підставі проведених досліджень можна зробити висновок, що різниця за забійним виходом, кількістю маси м'якоті і кісток, хімічним складом піддослідних тварин зумовлена їх генотиповими особливостями. У подальших дослідженнях буде вивчатись м'ясна продуктивність козлів, отриманих від помісних кіз шляхом поглинального схрещування.

Література:

1. Медведев Н.Н. Коза кочевого населения Семиречья // Домашине животные юго-восточной части Казахстана. – М.: Издат. АН СССР, 1927. – 164 с.
2. Волков В.И., Разведение молочних коз. – Л.: Лениздат, 1945. – 71 с.
3. Кияткин П.Ф. Козоводство Узбекистана и пути его улучшения. – Ташкент: Сельхозгиз Уз.ССР, 1940. – 80 с.
4. Мишарев С.С. Опит работы с оренбургскими пуховими козами в Губерленском совхозе. – Чкалов: Чкаловская кн.. из-во, 1953. – 48 с.
5. Лебель Л.Д. Новая породная группа шерстних коз // Бюлл. НТИ ВНИИОК. – Ставрополь – Краевой, 1956. – С. 58-63.

Меркурьева Е.К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 1970. – 423 с.

УДК 636.2.082.2

ГЕНЕТИЧНИЙ ВПЛИВ БУГАЇВ РІЗНИХ ПОРІД НА СЕЛЕКЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У ПЛЕМІННИХ СТАДАХ

Т.В.ПІДПАЛА – д.с.-г.н., Миколаївський ДАУ

Обґрунтування методів селекції в племінних стадах здійснюється на підставі даних про спадкові якості тварин. У зв'язку з цим визначення племінної цінності займає особливе місце в нинішніх умовах ведення молочного скотарства та техніці відтворення.